

Zasady bezpieczeństwa podczas ogrzewania i dogrzewania pomieszczeń

W związku z trwającym okresem grzewczym, przypominamy, że szczególnie w tym okresie należy zwrócić uwagę na sprawność instalacji wentylacyjnych i kominowych w użytkowanych budynkach.

W związku z tym:

- przewody kominowe (dymowe, spalinowe i wentylacyjne) powinny być w czasie ich użytkowania poddawane okresowej kontroli, co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu ich stanu technicznego. Kontrolę powinny przeprowadzić osoby posiadające kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominarskim.
- w obiektach, w których odbywa się proces spalania paliwa stałego, ciekłego i gazowego należy usuwać zanieczyszczenia z przewodów dymowych i spalinowych:
  - a) od palenisk opalanych paliwem stałym - co najmniej 4 razy w roku,
  - b) od palenisk opalanych paliwem płynnym i gazowym - co najmniej 2 razy w roku,
  - c) od palenisk zakładów zbiorowego żywienia i usług gastronomicznych - co najmniej raz w miesiącu, jeżeli przepisy miejscowe nie stanowią inaczej. (w obiektach j.w. usuwa się zanieczyszczenia z przewodów wentylacyjnych co najmniej raz w roku, jeżeli większa częstotliwość nie wynika z warunków użytkowych).

Tlenek węgla - czad, jest gazem trującym. W przypadku przedostania się do układu oddechowego człowieka wiąże się z hemoglobina krwinek i hamuje oddychanie tkankowe. W następstwie długotrwałego oddziaływania na organizm człowieka, stwarza poważne zagrożenie dla jego zdrowia i życia. Następstwem ostrego zatrucia może być nieodwracalne uszkodzenie ośrodkowego układu nerwowego, niewydolność wieńcowa i zawał.

Z tlenkiem węgla (czadem) możemy się spotkać podczas eksploatacji urządzeń gazowych, w których odbywa się proces spalania gazu przy małej ilości powietrza, a także gdy następuje niezupełne spalanie gazu. Na skutek niewłaściwego odprowadzania spalin i dymu z urządzeń grzewczych czad może być szczególnie niebezpieczny dla zdrowia, a nawet życia ludzi.

Objawami zatrucia tlenkiem węgla są:

- bóle i zawroty głowy
- osłabienie
- nudności
- zaburzenia pamięci
- utrata przytomności
- śpiączka

W związku z powyższym oraz mając na celu poprawę bezpieczeństwa pożarowego, podajemy podstawowe zasady postępowania z urządzeniami grzewczymi:

1. Nie dogrzewaj pomieszczeń kuchenką gazową, ponieważ długotrwałe palenie się gazu powoduje ubytek tlenu w powietrzu oraz powstaje niewyczuwalny tlenek węgla (CO), który jest silnie trujący. Jeżeli przewody wentylacyjne nie zapewniają odpowiedniej wymiany powietrza może dojść nawet do zatruć śmiertelnych.
2. Pamiętaj, że butle gazowe w kuchni należy umieszczać w odległości co najmniej 1,5 m od urządzeń emitujących ciepło, np. piece, grzejniki (z wyjątkiem zestawów kuchni gazowych). Butle należy ustawiać pionowo, zabezpieczyć przed upadkiem i uderzeniem oraz z dala od urządzeń powodujących iskrzenie.
3. Nie należy pozostawiać bez dozoru włączonych urządzeń grzewczych, np. termowentylatory, grzejniki elektryczne itp. i innych urządzeń grzejnych (grzałki, czajniki elektryczne, żelazka, suszarki do włosów itp.).
4. Nie należy włączać urządzeń grzejnych w pobliżu materiałów palnych (np. cieczy palnych, ubrań, mebli itp.) Nie należy używać urządzeń elektrycznych z widocznymi uszkodzeniami przewodu

zasilającego. Podłączenie do jednego gniazdka kilku urządzeń o dużym poborze mocy może spowodować przegrzanie instalacji elektrycznej.

5. Nie pozwalajmy dzieciom na zabawę łatwo palnymi substancjami, ogniem i urządzeniami elektrycznymi. Nie pozostawiajmy bez dozoru potrawy na włączonej kuchence. Nie pozostawiajmy dzieci w domu bez opieki.

Aby uniknąć zatrucia tlenkiem węgla:

- nie zasłaniaj kratki wentylacyjnych i otworów nawiewowych.
- co najmniej raz w roku zleć firmie kominiarskiej kontrolę przewodów kominowych: dymowych, spalinowych i wentylacyjnych,
- dla własnego bezpieczeństwa zamontuj czujnik wykrywający tlenek węgla w pomieszczeniach, w których masz urządzenia grzewcze (nie dotyczy urządzeń grzewczych elektrycznych),
- nie dokonuj podłączenia urządzeń grzewczych do przewodów kominowych bez wymaganej opinii kominiarskiej,
- kontroluj stan techniczny urządzeń grzewczych,
- dokonuj okresowych czyszczeń przewodów kominowych, a także usuwaj sadzę z pieców węglowych zgromadzoną w osadniku.

PAMIĘTAJ!

Tlenek węgla jest bezwonny!

Jeżeli poczujesz się źle (nudności, zawroty głowy), przebywając w pomieszczeniach, w których są zamontowane piece węglowe lub piecyki gazowe, natychmiast opuść to pomieszczenie i dokonaj jego wietrzenia!

Skontaktuj się w tej sprawie z kominiarzem!

W razie potrzeby skorzystaj z pomocy medycznej!

Gaz płynny – wygoda i zagrożenie

W gospodarstwach domowych małych miasteczek i wsi coraz powszechniej stosuje się gaz płynny służący do zasilania kuchенок gazowych, piekarników i gazowych ogrzewaczy wody.

Gaz jest paliwem wygodnym, czystym, ale może też być niebezpieczny!

Nieszczelności w instalacji gazowej lub zaworze butli są bardzo trudne do wykrycia, szczególnie w przypadku gazów bezwonnych, a do takich należy propan-butan. Wypływającego z instalacji lub urządzeń gazu nie sposób dostrzec gołym okiem, tymczasem może on zgromadzić się w takiej ilości, że powstanie mieszanina wybuchowa z powietrzem. Eksplozję takiej mieszanki może spowodować praktycznie każde źródło energii, np. płomień zapalniczki, iskra w kontakcie elektrycznym, telefonie lub agregacie lodówki, iskra krzesana, a nawet wyładowanie elektryczności statycznej.

Gazu nie należy się bać!

Należy poznać sposoby ograniczenia zagrożeń i zasady bezpiecznego posługiwania się urządzeniami gazowymi. Będzie można wówczas spokojnie korzystać z jego dobrodziejstw.

Gaz płynny jest mieszaniną propanu z butanem w proporcjach zależnych od pory roku.

W okresie letnim sprzedawane są mieszaniny bogatsze w butan, a w okresie zimowym bogatsze w propan. Mieszanina o przeciętnym składzie jest zawsze cięższa od powietrza i opada w dół. Jest to gaz, który pełza przy podłodze i wkrada się we wszystkie zakamarki, wgłębienia oraz otwory kanalizacyjne stanowiąc w ten sposób bardzo duże zagrożenie. Przebywając w pomieszczeniu, w którym ulotnił się gaz płynny możemy nieświadomie spowodować jego wybuch.

Gaz propan-butan do gospodarstw domowych dostarczany jest w butlach stalowych z zaworem odcinającym. Zasilanie urządzeń gazowych odbywa się tylko poprzez zastosowanie reduktorów ciśnienia. Napełnianie butli może być dokonywane w specjalistycznych rozlewniach gazu płynnego. Zabronione jest samodzielne ładowanie, dopełnianie lub uzupełnianie gazu. Na stacjach paliw płynnych i gazowych

przeznaczonych do tankowania pojazdów samochodowych, dozwolona jest jedynie wymiana butli z pustych na pełne.

UWAGA!!!

Przepelnienie butli, czyli przekroczenie 2/3 objętości połączone ze wzrostem temperatury otoczenia (np. wniesienie do ciepłego pomieszczenia) spowoduje przyrost ciśnienia, który doprowadzi do rozerwania butli i wybuchu gazu. Butle na gaz płynny propan-butan jako urządzenia ciśnieniowe podlegają okresowej kontroli Urzędu Dozoru Technicznego. Konserwacji i ewentualnych napraw butli, a także czynności atestacyjnych dokonuje się podczas ich napełniania w rozlewniach gazu.

PAMIĘTAJ!

Data legalizacji butli wybita jest bezpośrednio na jej korpusie.

Eksploatując butle należy pamiętać o zachowaniu warunków bezpieczeństwa polegające między innymi na:

- w jednym mieszkaniu mogą znajdować się maksimum dwie butle o ładunku nie przekraczającym 11 kg podłączone do instalacji lub urządzeń – odbiorników,
- w mieszkaniach nie wolno przechowywać butli zapasowych nie podłączonych do instalacji,
- zabrania się przechowywania butli z gazem propan-butan w pomieszczeniach usytuowanych poniżej poziomu terenu,
- urządzenia gazowe mogą być instalowane w pomieszczeniach o wysokości co najmniej 2,20 m,
- urządzenia gazowe mogą być instalowane w pomieszczeniach, w których zapewnione są prawidłowe warunki wentylacji, pamiętając o zgodności ruchu powietrza wentylowanego z ewentualnymi możliwościami wydostania się gazu z nieszczelności i urządzeń,
- montaż butli gazowej powinna dokonać osoba posiadająca przeszkolenie w tym zakresie,
- butle gazowe mogą być umieszczone w odległości co najmniej 1,5 m od urządzeń promieniujących ciepło, z wyłączeniem zestawów kuchni gazowych oraz ogrzewaczy promiennikowych i konwekcyjnych z szafki na butle,
- butli nie wolno umieszczać w pobliżu urządzeń powodujących iskrzenie,
- butle instalować w pozycji pionowej oraz zabezpieczać je przed uderzeniem, przewróceniem lub przypadkowym przemieszczaniem,
- do zasilania urządzeń gazowych dopuszcza się stosowanie przewodów elastycznych, posiadających certyfikat na znak bezpieczeństwa, wytrzymałości co najmniej 300 kPa, odporność na działanie gazów, olejów itp., a długość tego przewodu nie może być większa niż 3m.

Postępowanie w sytuacjach awaryjnych przy korzystaniu z gazu płynnego

W przypadku uszkodzenia urządzenia gazowego na propan-butan, gdzie gaz ulatnia się do atmosfery pomieszczenia, należy zamknąć zawór przy butli, przewietrzyć pomieszczenie i oddać wadliwe urządzenie do naprawy.

Urządzeń gazowych nie wolno naprawiać samodzielnie!

Trudniej poradzić sobie w sytuacji, gdy uszkodzeniu ulegnie zawór butli gazowej i gaz ulatnia się do atmosfery pomieszczenia. Należy maksymalnie mocno zamknąć zawór butli i wymontować ją z instalacji. Do demontażu należy stosować narzędzia wykonane z metali kolorowych, nie wytwarzające iskier krzesanych.

PAMIĘTAJ!

Na wyposażeniu instalacji na gaz płynny powinien znajdować się klucz do demontażu butli. Jego lokalizacja powinna znajdować się w miejscu łatwo dostępnym.

Uszkodzoną butlę należy wynieść na otwartą przestrzeń, poza budynek. Pomieszczenie należy starannie przewietrzyć i zachować szczególną ostrożność, nie włączać urządzeń elektrycznych, nie używać otwartego ognia, nie palić tytoniu.

Czynności demontażu i usunięcia butli należy wykonać z zachowaniem najwyższej ostrożności, zdając sobie sprawę z wyboru mniejszego zła.

Postęp cywilizacyjny przynosi nam powszechnie już dostępny komfort w codziennym, powszednim życiu, wymaga jednak od nas równoczesnego pogłębiania świadomości, poszerzania wiedzy i rozwijania umiejętności stosowania coraz bardziej skomplikowanych technicznie, dostępnych nam urządzeń.

Gaz w domu – jak unikać zagrożeń związanych z gazem?

Gdy poczujesz gaz !!!!!

- zawiadom jak najszybciej pogotowie gazowe i administrację
- nie włączaj światła ani żadnych urządzeń elektrycznych
- powiadom sąsiadów
- zamknij zawór gazu w mieszkaniu, domu
- otwórz okna
- wyjdź na zewnątrz budynku

Czy warto ryzykować ogrzewanie mieszkania gazem z kuchenki?

- nie ogrzewaj pomieszczeń kuchnią gazową, długotrwałe palenie się gazu powoduje znaczny ubytek tlenu w powietrzu, nadmierna zawartość produktów spalania gazu jest niekorzystna dla ludzi, dodatkowo powstaje niewyczuwalny tlenek węgla (CO). W przypadku zatknięch przewodów wentylacyjnych może dojść nawet do zatrucia śmiertelnego

Czy nie ma przeszkód w korzystaniu zarówno z gazu ziemnego i propan-butan w butlach w mieszkaniu, budynku?

- przepisy jednoznacznie zabraniają łączenia obu instalacji w jednym budynku.

Ile butli na propan-butan może być przyłączonych do urządzeń gazowych w jednym lokalu?

- maksymalnie dwie butle po 11kg każda.

Jak należy umieszczać butle gazowe w kuchni?

- w odległości co najmniej 1,5 m od urządzeń promieniujących ciepło, np. piecze, grzejniki, z wyjątkiem zestawów kuchni gazowych,
- butle instalować w pozycji pionowej, zabezpieczyć przed uderzeniem, przewróceniem z dala od urządzeń powodujących iskrzenie,
- połączenie butli z kuchenką przez wąż elastyczny o długości nie większej niż 3m.

Gdzie można stosować gazowe urządzenia promiennikowe do ogrzewania pomieszczeń?

- wyłącznie w pomieszczeniach o powierzchni większej niż 40 m², w odległości minimum 60 cm od materiałów palnych. Używaj wyłącznie urządzeń gazowych posiadających krajowe atesty i dopuszczenia.